

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1620/2019
13.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, као председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Златибор Војислављевић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Драшко Петров, адвокат из ..., ради утврђења права коришћења и службености, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2907/2018 од 27.11.2018. године, у седници одржаној 13.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2907/2018 од 27.11.2018. године у преиначујућем делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сурдулици П 834/2017 од 29.01.2018. године, ставом I изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се према туженом утврди да је као бивши власник, сада носилац права коришћења на два „простора“ на кућном плацу – кат. парцели бр. ... у КО ..., у одређеним мерама и границама, описаним као: а) први простор у описаним мерама и границама и б) други простор у описаним мерама и границама, те да се туженом укине право службености пролаза пешице, колима, камионом и свим другим превозним средствима, преко оба описана дела кат. парцеле бр. ... КО ..., као и да му се наложи да му уступи у државину и на коришћење та два простора у означеним мерама и границама. Ставом II изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је утврђено према туженом да је он носилац права коришћења кат. парцеле бр. ... КО ... у уделу од $\frac{1}{2}$ идеалних делова. Ставом III изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се туженом укине право сталне службености пролаза пешице, колима, камионом и другим превозним средствима преко $\frac{1}{2}$ идеалног дела кат. парцеле број ... КО ... и да се обавезе да му по извршеној деоби, припадајући део уступи у државину и на коришћење и престане са сваким даљим пролажењем тим делом. Ставом IV изреке, тужилац је обавезан да туженом на име накнаде трошкова поступка исплати 194.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2907/2018 од 27.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена је наведена првостепена пресуда у ставу 1. изреке у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца за укидање права службености пролаза туженом преко кат. парцеле ... КО ... и у ставовима 2. и 3. изреке. Ставом другим изреке, иста пресуда је преиначена у делу става 1. изреке који се односи на утврђење права коришћења и у ставу 4. изреке (трошкови поступка) тако што је утврђено према туженом да је тужилац као бивши власник, сада носилац права коришћења на два простора на кућном плацу кп бр. ... у КО ... у следећим мерама и границама и то: а) први простор: са истока до улице ... у ширини од 0,32 метара, са запада до неспорне границе између кат. парцела бр. ... и ... у ширини од 0,0 м, са севера до преосталог неспорног дела кат. парцеле тужиоца бр. ... у дужини од 23,45 м и са југа до кат. парцеле ... у дужини од 23,45 м и д) други простор: са истока до неспорне граничне линије између кат. парцела бр. ... и ..., КО ... у ширини од 0,0 м, са запада до кат. парцеле туженог бр. ..., КО ... у ширини од 0,65 м, са севера кат. парцеле тужиоца бр. ... у дужини од 8,30 м и са југа до кат. парцеле ... КО ... у дужини од 8,12 м, те је наложено туженом да тужиоцу уступи у државину и на коришћење оба напред описана простора у датим мерама и границама и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену и то у преиначеном делу одлуке, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, али да није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности и на коју ревидент неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник куће и зграда које се налазе на кат. парцеле бр. ... КО ... и носилац права коришћења ове кат. парцеле, на основу уговора о поклону непокретности који је у својсву поклонопримца закључио са својим оцем сада пок. ВВ као поклонодавцем, овереним пред Општинским судом у Сурдулици под Ов бр.178/05, дана 16.02.2005. године. Тужилац је као поклонопримац постао власник и $\frac{1}{2}$ идеалних делова од кат. парцеле бр. ... у КО ... на основу уговора о поклону који је закључио са ГГ као поклонодавцем а који уговор је оверен пред Основним судом у Врању – Судска јединица у Сурдулици под Ов бр.10/2011 дана 05.01.2011. Наведена парцела има укупну површину од 80 м² и води се у ЛН бр. ... КО ... као остало грађевинско земљиште у државној својини и то са уделима од по $\frac{1}{2}$ на име овде тужиоца и сада пок. ДД (оца туженог) као сукорисника. На основу правноснажног решења о наслеђивању Општинског суда у Сурдулици О бр.59/2007 од 18.05.2007. године, овде тужени је оглашен за законског наследника на заоставштини свог оца пок. ДД (јер су се његове сестре и мајка одрекле наслеђа) коју по том решењу чине породична кућа и двориште на кат. парцели бр.

..., уписаној у ЛН бр. ..., КО ... са уделом од 1/1. Увиђајем суда на лицу места утврђено је да кат. парцела бр. ... почиње од улице ... и протеже се према породичној кући туженог на кат. парц. бр. ... КО ... и да се са њене северне стране налази ограда као међа са кат. парцелом бр. ... у дужини од 38,20 м. Кат. парцела бр. ..., представља прилазни пут од бетона на чијој средини се протеже стаза од земље прикривена травнатим покривачем. Према налазу и мишљењу судског вештака геодете кат. парцела бр. ... представља приступни пут ограђен металном оградом у датим мерама и границама и има укупну површину од 104 м². Истим налазом и мишљењем је утврђено да постоји разлика у површини од 24 м у делу који се фактички користи као приступни пут у односу на површину ове парцеле у катастру непокретности. Те да постоје заузећа два дела кат. парцела ... која је укупне површине од 474 м² и то у утврђеним мерама и границама као у изреци пресуде, укупне површине од 7,30 метара и да је заузеће извршено у корист кат. парцеле ... Мере и границе спорног простора описаног у изреци побијане пресуде под а) представљају део кат. парцеле број ... у вези са којом је својинско питање решено судским поравнањем закљученим у предмету П 843/76 од 13.10.1976. године, између правног претходника туженог и комшија ГГ и ЂЂ као тужилаца, а којим је правни претходник туженог истима признао право сталне службености пролаза пешице, коњском запрегом, путним возилом и другим превозним средствима, преко своје кат. парцеле бр. ... која има карактер кућног плаца. Правноснажном пресудом на основу признања Општинског суда у Сурдулици П 1193/92 од 27.11.1992. године, усвојен је тужбени захтев сада пок. ДД, према туженима ГГ и ЂЂ, па је утврђено да они немају право сталне службености пролаза пешице, запрегом и колима, преко кат. парцеле ..., која је кућни плац тужиоца ради доласка до своје кат. парцеле ... као повласног добра. Правноснажним решењем Општинског суда у Сурдулици П бр.1077/75 од 06.04.1976. године, утврђено је да је пок. ВВ, сметао сада пок. ДД у поседу пута који води преко кат. парцеле пок. ВВ тако што је трасу спорног пута сузио за 0,65 метара постављањем ограде од бетона, стубова и жице и тиме онемогућио правног претходника туженог да пролази моторним возилима. У вези са уређењем начина коришћења кат. парцеле ..., овде парничне странке су покренуле ванпарнични поступак у предмету првостепеног суда Р 25/17.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је дошло до заузећа тужиоцеве кат. парцеле бр. ... на два одвојена „простора“ у утврђеним мерама и границама, али да је неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да та два простора припадају овој катастарској парцели чији је он корисник и да му се зато уступе у државину и на коришћење, обзиром да је ограду између ове и кат. парцеле бр. ... поставио правни претходник тужиоца сада пок. ВВ, још 1975. године и да након тога странке нису уредиле међу између наведених кат. парцела, тим пре што је заузеће учињено у корист кат. парцеле бр. ... чији су обоје сукорисници. Што се тиче захтева у погледу кат. парцеле ... на којој су сукорисници са уделима од по 1/2 идеалних делова, одбијен је тужиочев захтев за утврђење права коришћења на овој кат. парцели у уделу већем од 1/2 идеалних делова и следом тога и захтев за укидање права сталне службености пролаза пешице, колима, авионом и свим другим превозним средствима, преко истог идеалног удела; а имајући у виду да се развргнуће њихове сукорисничке заједнице на овој кат. парцели спроводи у ванпарничном поступку.

Правилно је другостепени суд и по становишту овога суда побијаном одлуком преиначио првостепену пресуду у делу који се односи на утврђење тужиочевог права коришћења на заузетим деловима кат. парцеле ... КО ... у идентификованим мерама и границама, са налогом туженом да му их уступи у државину и на коришћење, у ситуацији када је утврђено да је дошло до заузећа кат. парцеле ... чији је тужилац корисник и да то заузеће износи 7,30 метара (у датим мерама и границама). Правилно је код таквог чињеничног стања тужиоцу пружио тражену заштиту као некадашњем власнику, а сада кориснику ове кат. парцеле, налазећи да му припада право на својинску заштиту предајом на коришћење и у државину заузетих делова наведене кат. парцеле сходно члану 37. Закона о основима својинскоправних односа.

Без утицаја су ревизијски наводи туженог да је између истих ових парничних странака у току ванпарнични поступак ради споразумне деобе кат. парцеле бр. ... КО ... и начина уређења коришћења исте и да зато није било разлога за поступање у овој правној ствари, с обзиром на то да се побијана одлука односи на омогућавање коришћења и предају у посед заузетих делова кат. парцеле

Нису основани ревидентови наводи да је доношењем побијане пресуде учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, јер је одлучио о захтеву који не спада у судску надлежност, већ у надлежност органа управе, за који је прописан управни поступак пошто је предметно земљиште по статусу градско грађевинско земљиште. Ово из разлога што је у овом спору реч о судској заштити раније стечених стварних права власника објекта и корисника земљишта и њиховим међусобним односима као носиоцима стварних права из домена одредби Закона о својинскоправним односима, па није реч о лицима која претендују на доделу и уређење грађевинског земљишта ради изградње објекта или промета права коришћења, чија заштита је обезбеђена пред надлежним органом управе а према правилима управног поступка.

Будући да је тужени законски наследник свог оца сада пок. ДД, који је уписан у јавним књигама као сукорисник кат. парцеле ... КО ..., у чију корист је извршено заузеће, то је он пасивно легитимисан у овој парници, без обзира што формално није уписан у том својству као корисник исте, па се овим ревизијским наводима неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилно је побијаном одлуком одлучено и о трошковима поступка на основу члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Из изложених разлога, одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић